

לך אלהים אחרים על פני. לא תעשה לך פסל וכל תמונה. לא תשתחוה להם ולא תעבדם פי אנכי ה' אלהיך אל קנא.

לכן צריך האדם להפרד מהם ולסטות דרכו מהם, לכן נפרדתי וסטיתי את דרכי. מפאן והלאה שמצאתי אתכם, אני אומר פסוקים הללו לפניכם.

פתח ואמר, ויקרא אל משה, כאן אל"ף קטנה למה. משום שקריאה זו לא היתה בשלמות. מה הטעם? שזה לא היה אלא במשפן, ובארץ אחרת משום ששלמות לא נמצאת אלא בארץ הקדושה.

עוד, כאן שכינה, [שמ, נקבה] שם שלמות של זכר ונקבה, אדם שת אנוש. אדם - שלמות זכר ונקבה. כאן נקבה. עוד, סוף הפסוק, וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר, משום כך אל"ף קטנה. עוד אל"ף קטנה, משל למלך שהיה יושב בכסאו וכתר המלכות עליו, נקרא מלך עליון. כשיורד והולך לבית עבדו, נקרא מלך קטן. כך הקדוש ברוך הוא, כל זמן שהוא למעלה על הפל, נקרא מלך עליון. כיון שהורד מדורו למטה, הוא מלך, אבל לא עליון כמו מקדם, ולכן אל"ף קטנה.

ויקרא, כך שנינו, זמן אותו להיכלו. מאהל מועד, מה זה אהל מועד? האהל שבו תלויים מועד וחס ושבת למנות, כמו שנאמר (בראשית א) והיו לאת ולמועדים. בו מתחיל החשבון להמנות, ומיהו? הלכנה, כמו שנאמר (ישעיה לב) אהם כל יצען כל יסע יתדותיו לנצח.

ראמר, מה זה לאמר? כדי לגלות [אבל הכל אחד ופה הוא, משום שהשלמות והפי הוא מקום לגלות] מה שהיה

אחרים על פני. לא תעשה לך פסל וכל תמונה. לא תשתחוה להם ולא תעבדם פי אנכי ה' אלהיך אל קנא.

בגין כך, בעי ליה לבר נש לאתפרשא מנייהו, ולמסטי אורחיה מנייהו, על דא אתפרשנא וסטינא ארחאי. מפאן ולהלאה דאשפחנא לכו, אימא הני קראי קמיכוון.

פתח ואמר, ויקרא אל משה, הכא אל"ף זעירא. אמאי, בגין דהאי קריאה לא הוה בשלימו. מאי טעמא, דהא לא הוה אלא במשפנא, ובארעא אחרא. בגין דשלימו לא אשתכח אלא בארעא קדישא.

תו, הכא שכינתא, (ס"א ל"ג התם וגרים נוקבא) התם שלימו דדכר ונוקבא, (דברי הימים א א) אדם שת אנוש. אדם, שלימו דכר ונוקבא, הכא נוקבא. תו סיפא דקרא, וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר, בגין כך אל"ף זעירא.

תו אל"ף זעירא, מתל למלכא, דהוה יתיב בכרסיה, וכתרא דמלכותא עליה, אקרי מלך עלאה. כד נחית ואזל לבי עבדיה, מלך זוטא אקרי. כך קדשא ברוך הוא, כל זמנא דאיהו לעילא על פלא, מלך עלאה אקרי. כיון דנחית מדוריה לתתא, מלך איהו, אבל לאו עלאה כקדמיתא, בגין כך אל"ף זעירא. ויקרא, הכי תגינן, זמין ליה להיכליה. מאהל מועד. מאן אהל מועד. אהל

דביה תליין מועד וחגא ושפתא לממני, כמה דאת אמר, (בראשית א) והיו לאותות ולמועדים, ביה שריא חושבנא לממני. ומאן איהו, סיהרא, כמה דאת אמר, (ישעיה לב) אהל כל יצען כל יסע יתדותיו לנצח.

ראמר, מאי לאמר. בגין לגלאה, (אבל בלא חד

נסתר פנימה. ובכל מקום לאמר, כמו שנאמר וידבר ה' אל משה לאמר, שנתנה רשות לגלות, אבל הכל אחד, ויפה הוא, משום שהרי נמנה ללבנה הדבר ההוא, ממקום שמושה עומד.

וידבר ה' - למעלה. אל משה - באמצע. לאמר - אחרון, מקום שיש רשות לגלות. ועוד ויקרא אל משה, מה כתוב למעלה? (שמות ט) ויביאו את המשכן אל משה וגו'. למה אל משה? כפי אמרו, משום שמושה ראה אותו בהר, והקדוש ברוך הוא הראה לו במראה העינין, כמו שנאמר (שם כז) כַּאֲשֶׁר הִרְאָה אֶתְךָ בְּהַר. וכתוב וכתוב, (המדבר ח) כַּמְרָאָה אֲשֶׁר הִרְאָה ה' אֶת מֹשֶׁה וְגו'. (שמות כה) וּרְאָה וַעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתָם אֲשֶׁר אֶתָּה מְרָאָה בְּהַר. עכשו הביאו לו כפי שיראה, אם הוא כמו אותו משכן שראה.

אבל למה ויביאו את המשכן אל משה? אלא, למלך שרצה לבנות פלטרין לגבירה, צוה את האמנים: היכל זה במקום פלוני, והיכל זה במקום פלוני, כאן מקום למטה, וכאן מקום למנוחה. פיון שעשו אותם האמנים, הראו למלך. כפי ויביאו את המשכן אל משה, בעל הבית, איש האלהים. פיון שנשלם ההיכל, הזמינה הגבירה את המלך להיכל, הזמינה את בעלה אתה, משום כפי ויקרא אל משה.

וכשום שמושה הוא בעל הבית, מה כתוב? (שמות לג) ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה. משה שהוא בעל הבית עשה כפי, מה שאין רשות לאיש אחר לעשות כפי.

ושפיר הוא, בגין דשלימו ושפירו הוא אתר לגלאה) **מַה דְּהוּה סְתִים לְגוּ. וּבְכָל אֶתְר לְאֹמֵר, כְּמָה דְאַתְּ אֹמֵר, וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לְאֹמֵר, דְּאַתְיִיב רְשׁוּ לְגִלְאָה. אָבַל כְּלָא חַד הוּא, וְשִׁפִּיר הוּא, בְּגִין דְּהָא אֶתְמַנִּי לְסִיְהָרָא הֵהִיא מְלָה, מֵאֶתְר דְּמֹשֶׁה קִיַּמָּא.**

וידבר, ה' לעילא. אל משה, באמצעיתא. לאמר, בתרייתא. אתר, דאית רשו לגלאה. תו, ויקרא אל משה מה כתיב לעילא, (שמות לט) ויביאו את המשכן אל משה וגו'. אמאי אל משה. הכי אמרו, בגין דמשה חמא ליה בטורא, וקדשא ברין הוא אחמי ליה בחיזו דעינא, כמה דאת אמר, (שמות כז) כַּאֲשֶׁר הִרְאָה אֶתְךָ בְּהַר, וכתוב, (במדבר ח) כַּמְרָאָה אֲשֶׁר הִרְאָה ה' אֶת מֹשֶׁה וְגו'. וכתוב במראה אשר ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר, השתא אייתיאנו ליה, בגין דיחמי, אי איהו פההוא משפנא דחמא.

אמר אמאי ויביאו את המשכן אל משה. אלא, למלכא דבעא למבני פלטרין למטרוניתא, פקיד לאומנין היכלא דא בדוך פלן, והיכלא דא בדוך פלן, הכא אתר לערסא, והכא אתר לנייחא. פיון דעבידו לון אמנין, אחמיו למלכא. כפי ויביאו את המשכן אל משה, מארי דביתא, איש האלהים, פיון דאשתכלל היכלא, מטרוניתא זמינת למלכא להיכלא, זמינת לבעלה עמה, בגין כפי ויקרא אל משה.

ובגין דמשה מארי דביתא איהו, מה כתיב, (שמות לג) ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה, משה דאיהו מארי דביתא, (דף רט ע"ב) עביד הכי, מה דלית רשו לבר נש אחרא למעבד הכי.